

Bijltjesdag voor de linkse elite?

Na een optreden bij Pauw en Witteman explodeert de belangstelling voor de Facebookpagina en –campagne “Linkse indoctrinatie op mijn universiteit” (<https://www.facebook.com/pages/Linkse-indoctrinatie-op-mijn-universiteit/317329701730105>) ineens. Een nieuwe Culturele Revolutie? Tijdens de eerste Culturele Revolutie (1966-76) werden studenten aangezet om docenten die zich contrarevolutionair gedroegen, aan te geven en publiek te vernederen – is het nu Bijltjesdag voor links?

Als lid van en gemeenteraadskandidaat voor de VVD ben ik geneigd te zeggen: with friends like these, who needs enemies? Als academicus, als collega en superieur van nu aan de schandpaal genagelden, vind ik een wat uitgebreider reactie toch wel gepast.

Laten we ten eerste vaststellen dat het gepresenteerde “bewijsmateriaal” beneden elk peil is. Er worden geen sprekers genoemd, geen tijden, plaatsen, cursussen, concrete colleges. Bij één citaat zie ik wel een naam staan – van een promovenda van mijn eigen universiteit die, zover ik weet, nooit college heeft gegeven. Alle andere citaten zijn volstrekt naam- en contextloos. Met bewijsmateriaal beneden elk peil daalt deze actie daardoor af tot het niveau van een lastercampagne die de gehele academische wereld van links tot rechts moedwillig schaadt. Don’t mention the war, maar deze tactiek komt toch erg bekend voor. Iedere student die deze pagina heeft geliked zou zich daarvoor dan ook dood moeten schamen - noblesse oblige, geachte dames en heren studenten...

Ten tweede: oh ja, op dit punt hebben de antilinkse Facebookers gelijk, er lopen verbazend en teleurstellend veel linkse mensen rond in Academia (tot op Nyenrode toe), veel meer dan rechtse — vraag me niet waarom. Het is dan ook logisch dat er vaker linkse onzin dan rechtse onzin wordt gespuid. Als ik mij op het ondergordelse niveau van de mensen achter deze Facebookpagina zou begeven, zou ik grappen dat linkse onzin bovendien een pleonasme is, en rechtse onzin een oxymoron – alleen is dat grapje hun waarschijnlijk te hoog gegrepen. Maar is onzin hetzelfde als indoctrinatie?

Laten we niet uit het oog verliezen dat als de geciteerde uitspraken inderdaad in colleges zijn gedaan, er kennelijk studenten waren die na de laatste stapavond nog voldoende grijze cellen over hadden om extreem gekleurde uitspraken te herkennen, noteren en hekelen. Kunnen we wel van “linkse indoctrinatie” spreken als het als zodanig herkend wordt en kennelijk het tegengestelde effect heeft?

Wat we ons trouwens eerst nog eens moeten afvragen is: werden de gewraakte uitspraken wel in ernst gedaan? Ik wil zelf ook graag tongue-in-cheek grappen maken, zij het van het rechtse soort, en mij valt op dat sommige studenten de relativerende zelfspot onder de oppervlakkige spot wel waarnemen, terwijl anderen autistischer zijn dan Sheldon Cooper en alles letterlijk nemen. Het zou mij niet verbazen als zij die struikelen over vermeende linkse indoctrinatie, gewoon de ironie missen. In tegenstelling tot boosaardige geruchten hebben ook linkse mensen wel enig gevoel voor humor. Een collega van mij heeft daar onderzoek naar gedaan (en voor wie moeite heeft met sociale subtiliteiten, dat is én 100% waar én sarcastisch bedoeld).

Een vervolgvraag (als er in ernst linkse propaganda werd gespuid) is waarom diezelfde studenten die blijkbaar volwassen en wijs genoeg zijn om ogenschijnlijk ongepaste

partijdigheid te herkennen, daar niet over in debat gaan met hun docent. Er zijn heel, heel veel docenten die juist door provocatie, door iets partijdigs te zeggen, discussie proberen uit te lokken – docenten die na afloop van hun college ontluisterd en soms zelfs verbitterd naar huis gaan omdat ze geloven te hebben gesproken tot een hele zaal vol Sheldon Coopers.

Het is onmogelijk om onpartijdig college te geven in de sociale wetenschappen, letteren en wijsbegeerte, en onzinnig dat na te streven. Heel kort door de bocht gezegd: academisch onderwijs moet leren kritisch te onderzoeken, en kritisch onderzoek doen aan mensen en hun ideeën, motieven, liefdes en haat, kortom de mens echt begrijpen, is onmogelijk zonder zelf een positie in te nemen, en vervolgens een fictief debat aan te gaan. Docenten die oprecht op deze uiteindelijk ook zelfkritische manier hun werk doen, mogen zoveel linkse of rechtse “onzin” spuien als ze willen. Hoe meer hoe beter, in feite. Docenten die daarentegen heilig overtuigd zijn van hun gelijk en enkel preken – die zijn voor de academische wereld inderdaad een schande, en die mogen terechtgewezen worden. Dat mag absoluut op Facebook (ik zou als liberaal niet anders willen) maar het moet zeker ook altijd en in de eerste plaats in de collegezaal gebeuren. Dan doet de student namelijk precies waar studeren om draait: jezelf oefenen in menswetenschappelijk onderzoek.